

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1CdoPr/3/2024
Identifikačné číslo spisu:	1114215537
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1114215537.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: L. Z. A., narodená XX. O. XXXX, G., G. D. XXXX/XB, zastúpená advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A a Doc. JUDr. Jurajom Hamulákom, PhD., Bratislava, Jégého 16999/12, proti žalovanému: Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s., Bratislava, Digital Park I, Einsteinova 21, IČO: 31 351 026, zastúpený spoločnosťou Bartošík Šváby s.r.o., Bratislava, Plynárenská 7/A, IČO: 35 929 049, za ktorú konajú Peter Bartošík, Boris Šváby a Igor Šváby, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a iné, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (vo veci Okresného súdu Bratislava I) č. k. B1-17Cpr/8/2014-923, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. júla 2023 sp. zn. 15CoPr/5/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. júla 2023 sp. zn. 15CoPr/5/2022 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie čiastočným rozsudkom zo dňa 22. júna 2021, čo do základu vyhovel žalobe žalobkyne a určil, že skončenie pracovného pomeru so žalobkyňou je neplatné s tým, že o výške náhrady mzdy a náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zmenil tak, že žalobu žalobkyne zamietol, a vo výroku II. zrušil. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinstančného ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2.1. Predmetom odvolacieho konania v prejednávanej veci bolo posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento vyhovel žalobe žalobkyne a určil, že skončenie pracovného pomeru so žalobkyňou výpoveďou zo dňa 30. januára 2014 je neplatné majúc za to, že v prípade rozhodnutia žalovaného o organizačnej zmene zo dňa 28. januára 2014 sa jednalo o simulovanú a fiktívnu organizačnú zmenu s cieľom zbavenia sa žalobkyne, súd prvej inštancie preto považoval organizačnú zmenu zo dňa 28. januára 2014 za účelovú a v rozpore s dobrými mravmi (§ 13 ods. 3 Zákonníka práce).

2.2. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 27. mája 2014 domáhala určenia, že

skončenie pracovného pomeru výpoveďou zo dňa 30. januára 2014 je neplatné. Za dôvody neplatnosti skončenia pracovného pomeru v žalobe označila nedoručenie výpovede z pracovného pomeru zo dňa 30. januára 2014 a skutočnosť, že výpoveď jej bola doručená v ochrannnej dobe, keďže v dňoch 30. januára 2014 až 4. februára 2014 bola práceneschopná. Žalobkyňa až v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, po uplynutí lehoty podľa § 77 Zákonníka práce, uplatnila ďalšie dôvody neplatnosti rozviazania pracovného pomeru (absencia organizačnej zmeny, absencia príčinnej súvislosti medzi organizačnou zmenou a jej nadbytočnosťou, neprerokovanie výpovede zástupcami zamestnancov atď.). Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na to, že sporové konanie je ovládané dispozičnou zásadou, súd je návrhom na začatie konania viazaný a teda je viazaný aj opísaním rozhodujúcich skutkových okolností. V žalobe o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru je tak súd viazaný dôvodmi neplatnosti jeho skončenia uvedenými v návrhu, skúma neplatnosť skončenia pracovného pomeru vo vzťahu k dôvodom neplatnosti uvedeným v návrhu, neskúma však neplatnosť vo vzťahu ku všetkým, do úvahy pripadajúcim dôvodom neplatnosti (viazanosť návrhom na začatie konania), okrem tých, ktoré skúma z úradnej povinnosti (§ 61 ods. 1, ods. 2, § 72 ods. 1 Zákonníka práce). Preto, ak sú v priebehu konania uplatnené ďalšie dôvody neplatnosti skončenia pracovného pomeru, je potrebné to považovať za rozšírenie návrhu na začatie konania s tým dôsledkom, že vo vzťahu ku každému novému uplatnenému dôvodu neplatnosti je súd povinný z úradnej povinnosti skúmať, či vo vzťahu k tomuto dôvodu neplatnosti nedošlo k zániku práva v súlade s § 77 Zákonníka práce. Pri rozšírení dôvodov neplatnosti skončenia pracovného pomeru ide o zmenu návrhu na základe iného skutkového stavu, kedy sa navrhovateľ síce domáha toho istého, ale z iných skutkových dôvodov (m. m. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2008, sp. zn. 1MOdoV/19/2007). Podľa názoru odvolacieho súdu, za včasne uplatnené dôvody neplatnosti skončenia pracovného pomeru možno považovať len tie, ktoré žalobkyňa uviedla v žalobe. Všetky ostatné dôvody (okrem tých, ktoré súd skúma z úradnej povinnosti) boli uplatnené po uplynutí prekluzívnej dvojmesačnej lehoty uvedenej v § 77 Zákonníka práce. Ako odvolací súd uviedol aj na odvolacom pojednávaní, z dôvodu právnej istoty sú predmetom odvolacieho prieskumu všetky žalobkyňou namietané dôvody neplatnosti skončenia pracovného pomeru.

2.3. Ako odvolací súd uviedol v bode 16. odôvodnenia tohto rozhodnutia, vykonaným dokazovaním dospel súd prvej inštancie k záveru, že v prípade rozhodnutia žalovaného o organizačnej zmene zo dňa 28. januára 2014 sa jednalo o simulovanú a fiktívnu organizačnú zmenu s cieľom zbavenia sa žalobkyne, súd prvej inštancie preto považoval organizačnú zmenu zo dňa 28. januára 2014 za účelovú a v rozpore s dobrými mravmi. Na rozdiel od záverov súdu prvej inštancie zastal odvolací súd názor, že žalovaný v konaní produkoval dôkazy, ktorými preukázal, že v prejednávanej veci boli splnené všetky zákonné podmienky platnej výpovede danej žalobkyňou žalovaným podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, teda pre nadbytočnosť v dôsledku rozhodnutia o organizačnej zmene.

2.4. Odvolací súd považoval predovšetkým za potrebné vysporiadať sa s otázkou doručenia výpovede z pracovného pomeru žalobkyňi, ktoré doručenie súd prvej inštancie nepovažoval za sporné, konštatujúc, že žalovaný dňa 30. januára 2014 prostredníctvom Ing. Sýkoru doručil žalobkyňi výpoveď priamo na jej pracovisku v Košiciach (bod 32. odôvodnenia rozhodnutia). Žalobkyňa tvrdila, že jej výpoveď z pracovného pomeru zo strany žalovaného doručená nebola. Bolo nesporné, že žalovaný nedisponuje dôkazom, podľa ktorého by žalobkyňa podpísala prevzatie výpovede z pracovného pomeru. Na základe dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie a zopakovaného odvolacím súdom má odvolací súd za to, že žalobkyňa odmietla výpoveď z pracovného pomeru prevziať, účinky doručenia výpovede nastali tak v súlade s § 38 ods. 4 Zákonníka práce. Svedok L. Z. vo svojej svedeckej výpovedi na pojednávaní dňa 26. júna 2018 (č. l. 498 spisu a nasl.) uviedol, že medzi 9.00 a 10.00 hod. dopoludnia žalobkyňi odovzdal výpoveď danú jej Wüstenrot poisťovňou, ako aj Wüstenrot stavebnou sporiteľňou, žalobkyňa obe výpovede prevzala, žiadal ju, aby prevzatie výpovede potvrdila svojim podpisom, čo žalobkyňa odmietla. Svedok si presne nepamätal, kto dopísal na výpovede text, že boli odovzdané žalobkyňi, myslel si, že to bol on, text napísal predtým, ako žalobkyňi odovzdal výpovede. Po predložení výpovedí k nahliadnutiu uviedol, že text na výpoveď od stavebnej sporiteľne dopísala pani F.. Ďalej svedok uviedol, že najprv ponúkol žalobkyňi na podpis dohodu o skončení pracovného pomeru s oboma spoločnosťami, keď s ňou nesúhlasila, privolať pani F. ako svedka a odovzdal žalobkyňi obe výpovede. Ďalej uviedol, že predpokladá, že spolu s výpoveďou (presne si už nepamätal) boli žalobkyňi odovzdané dva dokumenty - zrušenie poverenia zo strany sporiteľne a zo strany poisťovne. Svedkyňa V. F. na pojednávaní dňa 2.

februára 2018 (č. l. 449 spisu a nasl.) uviedla, že L.. Z. ju požiadal, aby vošla do kancelárie žalobkyne, aby tam bola prítomná, keď vošla, žalobkyňa jej povedala iba toľko, že jej bola doručená výpoveď. L.. Z. sa na ňu obrátil, aby bola svedok, že žalobkyňi boli dokumenty odovzdané. Svojím menom podpísala, že dokumenty boli odovzdané. Na počet papierov si nepamätá, žalobkyňa ich „zhrabla“, dala si ich do tašky, povedala, že ide k lekárovi a odišla. L.. Z. jej povedal, že preberá zodpovednosť za chod celej pobočky po žalobkyňi. Podával jej listiny, ktoré podpisovala s tým, že ich potrebuje odovzdať na ústredie. Na položené otázky svedkyňa odpovedala, že žalobkyňi bola odovzdaná výpoveď, túto neštudovala, videla, že je tam napísané výpoveď; nepamätala si, či tam bola jedna výpoveď alebo viac, bola tam suma papierov, presný počet nevie; pokiaľ ide o výpoveď č. 5626 (výpoveď zo strany žalovaného, poznámka odvolacieho súdu), poznámku „odovzdané 30.01.2014 Z. F.“, to dopísala svedkyňa v kancelárii, keď ju L.. Z. vyzval, že to ide odovzdávať na ústredie; výpoveď a zrušenie poverenia č. 5626 svedkyňa okrem šifry doplnila aj o vetu „odovzdané 30.01.2014 Z. F.“, je to jej písmo aj podpis; žalobkyňa zobrala so sebou dokumenty, ktoré svedkyňa doplnila o svoju šifru. V e-maile zo dňa 11. júla 2014 (č. l. spisu 45) adresovanom pani C. Š. pani F. potvrdila, že žalobkyňa dňa 30. januára 2014 odmietla prevziať výpoveď, ktorú jej odovzdával pán Z.. Totožný obsah svedkyňa uviedla aj v čestnom prehlásení zo dňa 21. januára 2016 na č. l. 264 spisu. Podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, zo dňa 16. februára 2015 bola žalobkyňa nemocensky poistená u žalovaného v období od 1. októbra 2009 do 31. marca 2014 (č. l. 85 spisu). Samotná žalobkyňa v liste „Vec: Oznámenie o trvaní na ďalšom zamestnávaní“ zo dňa 15. apríla 2014 (č. l. 14 spisu), adresovanom žalovanému a doručenom mu dňa 15. apríla 2014 uviedla, že dňa 30. januára 2014 jej bola zo strany žalovaného doručovaná písomná výpoveď L.. Z.G., ako dôvod rozviazania pracovného pomeru bola uvedená nadbytočnosť podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, žalobkyňa uvedeným listom oznámila žalovanému, že rozviazanie pracovného pomeru považuje za neplatné a trvá na svojom ďalšom zamestnávaní a prideľovaní práce podľa pracovnej zmluvy zo dňa 30. septembra 2009. Zároveň uviedla, že neplatnosť výpovede s nárokom na náhradu mzdy si bude uplatňovať súdnou cestou. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa týmto potvrdila, že jej bola zo strany žalovaného dňa 30. januára 2014 doručovaná výpoveď, známy jej bol aj dôvod rozviazania pracovného pomeru. Na základe vyššie uvedeného dokazovania tvrdenia žalobkyne o nedoručení výpovede zo strany žalovaného preto odvolací súd považuje za účelové.

2.5. Žalobkyňa v žalobe namietala, že jej výpoveď bola doručená v ochrannnej dobe, keďže v čase od 30. januára 2014 do 4. februára 2014 bola práceneschopná. Z výsluchu svedkyne O.. O. A. (vypočutá ako svedok v konaní Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 18Cpr/4/2014; zápisnica na č. l. 391 a nasl. spisu) svedkyňa uviedla, že žalobkyňa prišla do ordinácie dňa 30. januára 2014, o 11.06 hod., má to uvedené v karte. Keďže výpoveď z pracovného pomeru bola žalobkyňi doručovaná medzi 9.00 a 10.00 hod. (vyplýva z výpovede z L.. Z.), lekára navštívila až následne o 11.06 hod., v čase doručovania výpovede nebola žalobkyňa práceneschopná, nemožno preto konštatovať, že výpoveď bola žalobkyňi doručená v ochrannnej dobe.

2.6. Žalobkyňa ďalej namietala, že výpoveď nebola prerokovaná so zástupcami zamestnancov. V zmysle ustanovenia § 74 Zákonníka práce výpoveď zo strany zamestnávateľa je zamestnávateľ povinný vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov, inak je výpoveď neplatná. Zástupca zamestnancov je povinný prerokovať výpoveď zo strany zamestnávateľa do siedmich pracovných dní odo dňa doručenia písomnej žiadosti zamestnávateľom, ak v uvedenej je zamestnávateľ povinný každé skončenie pracovného pomeru jednostranným právnym úkonom voči zamestnancovi predložiť zástupcom zamestnancov na prerokovanie. V prípade nesplnenia tejto povinnosti Zákonník práce označuje výpoveď za neplatnú. Ide o hmotnoprávnu podmienku výpovede. Náležitostami žiadosti zamestnávateľa o prerokovanie výpovede je písomná forma, prejav vôle obsahujúci požiadavku na prerokovanie skončenia pracovného pomeru, preukázateľné doručenie zástupcom zamestnancov. Zo žiadosti o prerokovanie výpovede zo dňa 29. januára 2014 (č. l. spisu 49) vyplýva, že žalovaný požiadal zástupcov zamestnancov listom zo dňa 29. januára 2014 o prerokovanie výpovede žalobkyne, ktorá sa stala z dôvodu organizačných zmien nadbytočnou. V žiadosti žalovaný informoval základnú odborovú organizáciu, že dňa 28. januára 2014 rozhodol o organizačných zmenách, v dôsledku ktorých došlo k zrušeniu pracovného miesta odborný referent pre prevádzku Wüstenrot centra, ktoré bolo obsadené žalobkyňou a nemá pre ňu iné vhodné pracovné miesto, v dôsledku čoho si nemôže splniť svoju ponukovú povinnosť. Základná odborová organizácia pri Wüstenrot stavebnej sporiteľni potvrdila, listom zo dňa 29. januára 2014 na č. l. spisu 50,

že žalovaný ju listom zo dňa 29. januára 2014 požiadal o prerokovanie výpovede danej žalobkyni a že dňa 29. januára 2014 bola prerokovaná zamýšľaná výpoveď zamestnankyne L.. Z. A. s Výborom Základnej odborovej organizácie pri WSS, ktorá sa stala v dôsledku organizačných zmien nadbytočnou. Prerokovanie výpovede so zástupcami zamestnancov potvrdila vo svojej výpovedi svedkyňa U. H. (zápisnica z pojednávania zo dňa 20. februára 2018 na č. 1. spisu 457 a nasl.) ako aj svedkyňa L.. L. N. - Z. (zápisnica z pojednávania zo dňa 15. októbra 2019 na č. 1. spisu 704 a nasl.). Pokiaľ ide o prerokovanie výpovede odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/131/2021, podľa ktorého „Dovolací súd pritom zastáva názor, že súd v zásade nie je oprávnený skúmať spôsob interného prerokovania výpovede príslušnou odborovou organizáciou za účelom udelenia (ne)súhlasu s ňou a ani posudzovať platnosť aktu obsahujúceho takýto prejav vôle. Prípadné porušenie vnútro-odborových dokumentov zástupcami zamestnancov pri udeľovaní súhlasu s výpoveďou zamestnanca nemôže ísť na ťarchu zamestnávateľa, ktorý postupoval v zmysle právnych predpisov, pretože by to vytváralo nežiaducu nerovnováhu v pracovnoprávnom vzťahu v neprospech zamestnávateľa.“ Prerokovanie výpovede členkami výboru Základnej odborovej organizácie žalovaného (U. H. a L.. L. N.-Z.Á.) bolo v súlade s bodmi 21.1, 24.1 a 17.5 stanov Odborového zväzu pracovníkov peňažníctva a poisťovníctva, ktorého organizačnou jednotkou bola aj Základná odborová organizácia žalovaného (č. 1. spisu 268 a nasl.). Podľa bodu 17.5 čl. 17 rozhodnutie výboru základnej organizácie, členskej schôdze základnej organizácie, podnikovej konferencie a orgánov odborového zväzu je platné, ak je prijaté nadpolovičnou väčšinou prítomných členov, resp. delegátov, výpoveď danú žalobkyni prerokovali dve z troch členiek výboru Základnej odborovej organizácie žalovaného.

2.7. Žalobkyňa spochybnila organizačnú zmenu tvrdiac, že v konaní bola preukázaná časová a skutková súvislosť medzi ňou podanou sťažnosťou na pracovisku a skončením jej pracovného pomeru zo strany žalovaného, konanie žalovaného označila za rozporné s dobrými mravmi. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že oprávnený štatutárny orgán žalovaného prijal dňa 28. januára 2014, spôsobom per rollam, písomné rozhodnutie o organizačnej zmene, ktoré obsahuje dôvod, pre ktorý sa rozhodol zrušiť pracovné miesto žalobkyni a to zabezpečenie efektívnosti práce. Organizačná zmena konkrétne spočívala v zrušení jedného pracovného miesta, pracovnej pozície „odborný referent pre prevádzku Wüstenrot centra“ v Košickom samosprávnom kraji, počnúc 31. januárom 2014, a to bez náhrady, pričom zrušené bolo práve pracovné miesto žalobkyni. Rozhodnutie o organizačnej zmene obsahuje aj pokyn pre personálny útvar, aby bola žalobkyni, v prípade voľnej pracovnej pozície u zamestnávateľa, ktoré by spĺňalo predpoklady inej vhodnej práce v zmysle ustanovení Zákonníka práce, zabezpečená ponuka inej vhodnej práce, čo nezodpovedá tvrdeniu žalobkyni, že žalovaný sa jej chcel výpoveďou z pracovného pomeru zbaviť. Žalovaný tak splnil zákonnú podmienku, podľa ktorej rozhodnutie o organizačnej zmene musí byť prijaté v písomnej forme. Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní nebolo preukázané konanie žalovaného v rozpore s dobrými mravmi a nebolo preukázané, že rozhodnutie žalovaného o organizačnej zmene bolo účelové. Odvolací súd sa stotožňuje s tvrdením odvolateľa v odvolaní, že žalobkyňa v konaní neprodukovala také dôkazy, ktoré by preukazovali skutkovú súvislosť medzi ňou podanou sťažnosťou a skončením pracovného pomeru zo strany žalovaného. Zrušenie pracovného miesta žalobkyni z dôvodu efektívnosti, hospodárnosti a optimalizácie procesov vedenia centra v konaní potvrdila svedkyňa M.. W. Č. (výpoveď na č. 1. spisu 417 a nasl., č. 1. 345 a nasl. - výpoveď v konaní sp. zn. 18Cpr/4/2014), ako aj štatutárny zástupca žalovaného Ing. Jozef Adamkov (výpoveď na č. 1. spisu 889 a nasl. - výpoveď v konaní sp. zn. 18Cpr/4/2014).

2.8. Žalovaný v konaní dôvodil, že ekonomický cieľ sledovaný rozhodnutím o organizačnej zmene bol dosiahnutý, pracovné miesto žalobkyni bolo na základe uvedeného rozhodnutia zrušené, nebolo obnovené ani obsadené iným zamestnancom, pobočka Košice I. funguje len s jedným zamestnancom, reálne došlo k úspore nákladov žalovaného, k zvýšeniu efektívnosti práce, žalobkyňa mala vyššiu mzdu ako pani F., preto žalovaný zrušil práve jej miesto. Prácu po žalobkyni bezprostredne po jej odchode prevzala pani F., neskôr aj L.. M. N., čo vyplýva z výpovede V. F. na pojednávaní konanom dňa 2. februára 2018 (zápisnica na č. 1. spisu 449 a nasl.), ako aj čestného vyhlásenia L.. M. N. zo dňa 17. apríla 2018 (č. 1. spisu 574).

2.9. Odvolací súd považoval za potrebné zdôrazniť, že dôvodom rozviazania pracovného pomeru so žalobkyňou bola organizačná zmena, o ktorej rozhodol žalovaný písomne dňa 28. januára 2014, rozhodnutím predstavenstva, s cieľom zabezpečiť efektívnosť práce tak, že s účinnosťou od 31. januára 2014 ruší jednu pracovnú pozíciu „odborný referent pre prevádzku Wüstenrot centra“ vo Wüstenrot

centre v Košickom samosprávnom kraji a to bez náhrady, znižuje počet pracovných miest o jedno pracovné miesto, pričom uložil personálnemu útvaru, v prípade voľnej pracovnej pozície, splňajúcej predpoklady inej vhodnej práce v zmysle Zákonníka práce, zabezpečiť ponuku inej vhodnej práce pre žalobkyňu, odbornú referentku pre prevádzku Wüstenrot centra, ktorej pracovná pozícia sa ruší. Organizačná zmena, v zmysle uvedeného prijatého rozhodnutia nespočívala v zrušení jedného Wüstenrot centra v Košiciach, resp. v spojení dvoch centier, ale v zrušení konkrétneho pracovného miesta a to miesta žalobkyne. Výkon práce po žalobkyni prevzala pani F. (ako to vyplýva aj z jej svedeckej výpovede), žalovaný zrušené pracovné miesto žalobkyne neobnovil, prepustením žalobkyne došlo k úspore nákladov, keďže žalovaný podielovú mzdu žalobkyne nevyplácal iným zamestnancom.

3. V priebehu konania žalobkyňa namietala, že text výpovede je neurčitý, nepreskúmateľný, dôvod výpovede nie je dostatočne skutkovo vymedzený - nie je z neho okrem iného zrejmé, v dôsledku akého rozhodnutia zamestnávateľa sa mala stať nadbytočnou. Odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný dôvod skončenia pracovného pomeru so žalobkyňou vo výpovedi vymedzil tak, že uviedol „Zamestnávateľ, spoločnosť Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Grösslingová 77, Bratislava, rozhodol s cieľom zabezpečiť efektívnosť práce vo Wüstenrot centre v Košickom samosprávnom kraji o znížení stavu zamestnancov. V dôsledku toho bude Vaše pracovné miesto s účinnosťou od 31.01.2014 zrušené bez náhrady a Vy sa pre zamestnávateľa stanete nadbytočnou.“ V súlade s ustálenou judikatúrou všeobecných súdov treba takéto vymedzenie organizačnej zmeny považovať za plne vyhovujúce požiadavkám ustanovenia § 61 ods. 2 Zákonníka práce, keď z neho nepochybne vyplýva dôvod výpovede tak, že ho nie je možné zameniť s iným výpovedným dôvodom. Neurčitosť špecifikácie organizačnej zmeny ako dôvodu skončenia pracovného pomeru pritom nespôsobuje ani neuvedenie dátumu jej prijatia priamo vo výpovedi, zo Zákonníka práce ani dostupnej judikatúry nemožno vyvodiť, že v prípade skončenia pracovného pomeru výpoveďou pre nadbytočnosť v dôsledku organizačnej zmeny je uvedenie tohto dátumu podmienkou platnosti výpovede. Vzhľadom na dostatočnú špecifikáciu organizačnej zmeny, ktorá mala byť dôvodom nadbytočnosti žalobkyne, v spojení s ďalším obsahom spornej výpovede, v ktorom sa uvádza i to, že zamestnávateľ nemá pre žalobkyňu žiadnu inú vhodnú prácu, čím si nemôže splniť ponukovú povinnosť v zmysle § 63 ods. 2 Zákonníka práce, potom treba vychádzať z toho, že výpoveď spĺňa obsahové náležitosti výpovede v zmysle § 61 ods. 2 Zákonníka práce, a preto ju nemožno považovať za neplatný právny úkon.

3.1. V priebehu konania žalobkyňa ďalej namietala, že nebola oboznámená s rozhodnutím o organizačnej zmene a jej podstatou pri odovzdávaní výpovede. Odvolací súd uvádza, že rozhodnutie o organizačnej zmene musí byť prijaté v čase pred daním výpovede a dotknutý zamestnanec s ňou musí byť oboznámený, stačí však, keď sa tak stane až v samotnej výpovedi z pracovného pomeru, ktoré podmienky žalovaný splnil. Výpoveď z pracovného pomeru daná žalobkyni obsahuje informáciu, že k zrušeniu pracovného miesta došlo na základe prijatého rozhodnutia o organizačnej zmene, v dôsledku čoho sa žalobkyňa stala pre žalovaného nadbytočnou, pričom zamestnávateľ pre ňu nemá iné vhodné pracovné miesto.

3.2. K svojmu vyjadreniu, doručenému odvolaciemu súdu dňa 14. júla 2023, žalobkyňa pripojila dôkaz - poverenie pre V. R. zo dňa 3. marca 2014, ktorý sa, podľa jej tvrdenia, do jej dispozície dostal až v priebehu odvolacieho konania a má preukazovať, že žalovaný v období necelých dvoch mesiacov po skončení pracovného pomeru s ňou, poveril výkonom činnosti agentúrneho riaditeľa v Košiciach pani R., čo neguje jeho vyjadrenie, že dôvodom výpovede bolo zefektívnenie práce a svedčí to o tom, že jej výkon práce bol pre žalovaného potrebný. Odvolací súd v tejto súvislosti predovšetkým považuje za potrebné poukázať na ustanovenie § 373 ods. 4 CSP, podľa ktorého prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu. Odvolací súd uvádza, že poverenie je z roku 2014, pričom žalobkyňa žiadnym spôsobom nešpecifikovala okolnosti, v zmysle ktorých uvedený dôkaz nemohla uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Zároveň je potrebné poukázať na to, že žalovaný použitie uvedeného dôkazu namietol, keď bol podľa jeho názoru je zabezpečený nelegálne, pričom došlo k porušeniu obchodného tajomstva a povinnosti mlčanlivosti. Vzhľadom na to, že žalobkyňa žiadnym spôsobom nevysvetlila, prečo uvedený dôkaz nemohla použiť pred súdom prvej inštancie, odvolací súd, s poukazom na ustanovenie § 373 ods. 4 CSP. na uvedený dôkaz neprihliadol.

3.3. V prejednávanej veci, ktorá je predmetom tohto odvolacieho konania bolo preukázané, že žalovaný prijal rozhodnutie o organizačnej zmene, ktorej cieľom bolo zefektívnenie práce, zrušil pracovné miesto žalobkyne, pričom vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že jej prácu prevzala pani F., neskôr aj L.. M. N., nebolo preukázané, že časť jej pracovnej náplne ako zamestnanca v pracovnom pomere prevzali samostatne zárobkovo činné osoby.

3.4. Odvolateľ v odvolaní namietal záver súdu prvej inštancie, že pre platnosť výpovede podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce sa vyžaduje, aby bola práca prepusteného zamestnanca pre zamestnávateľa nadbytočná. Dôvodil, že podľa Zákonníka práce je podmienkou výpovede nie nadbytočnosť práce zamestnanca, ale nadbytočnosť samotného zamestnanca. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s uvedenými námietkami a tvrdeniami žalovaného, majú za to, že podmienkou použitia výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce je nadbytočnosť zamestnanca. Z uvedeného dôvodu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanom prípade síce použil správnu právnu normu, ale nesprávne ju aplikoval na ním zistený skutkový stav. Odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný splnil všetky zákonné predpoklady platnej výpovede podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, jeho konanie nebolo rozporné s dobrými mravmi, ani v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, závery súdu prvej inštancie boli výsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci, keďže súd prvej inštancie zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Odvolací súd z uvedených dôvodov čiastočný rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu žalobkyne zamietol (§ 388 CSP).

3.5. O nároku na náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a v konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

4. Proti predmetnému rozsudku podala dovolanie žalobkyňa. Dovolanie podala z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

4.1. K dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP poukazovala na porušenie povinnosti zopakovať alebo doplniť dokazovanie s poukazom na § 383 CSP a čl. 12, 13 a 16 základných princípov Civilného sporového poriadku. Odvolací súd je v zmysle nášho právneho poriadku v rámci svojej prieskumnej právomoci viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadu, kedy sa doplní alebo zopakuje dokazovanie. Odvolací súd preto nie je oprávnený, okrem uvedených výnimiek, robiť vo veci vlastné skutkové závery, ktoré nemajú podklad v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie

4.2. V prípade žalobkyne odvolací súd prijal vo viacerých nosných a zásadných otázkach opačné skutkové závery ako súd prvej inštancie bez toho, aby doplnil alebo zopakoval dokazovanie v príslušnom rozsahu. Odvolací súd v bode 8. napadnutého rozsudku uvádza, že zopakoval dokazovanie oboznámením podstatného obsahu spisu. Oboznámenie podstatného obsahu spisu rozhodne nepredstavuje zopakovanie alebo doplnenie dokazovania. Spadá len pod splnenie povinnosti podať správu o doterajšom priebehu konania v zmysle § 385 ods. 2 CSP. v tomto smere poukázal aj na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/277/2008.

4.3. Odvolací súd dospel k týmto skutkovým záverom:

a) Nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi skončením pracovného pomeru a podaním sťažnosti na pracovisku.

b) Výpoveď bola žalobkyňi riadne doručená na základe fikcie doručenia v dôsledku toho, že ju odmietla prevziať.

c) Výpoveď žalobkyne bola riadne prerokovaná so zástupcami zamestnancov. Žalobkyňa poukázala na to, že skutkový záver v zmysle, ktorého skutočným dôvodom výpovede žalobkyňi zo strany žalovanej bola jej sťažnosť podaná u zamestnávateľa, vyvodil súd prvej inštancie z rozsiahleho dokazovania spočívajúceho nielen v listinných dôkazoch, ale aj vo výsluchoch pomerne veľkého počtu svedkov, ktorými sa preukazoval skutkový sled a okolnosti postupu žalovaného ako zamestnávateľa, ktorý vyústil do žalobkyňinho skončenia pracovného pomeru. Súd prvej inštancie uzavrel, že z kontextu všetkých okolností prípadu vyplýva, že hlavným spúšťačom procesu skončenia pracovného pomeru a odvolania svedkyne pani G.I. bol prílišný aktivizmus žalobkyne a pani G.j.

4.4. Podľa názoru žalobkyne odvolací súd prekročil svoju právomoc a prijal vo veci vlastné skutkové

závery v rozpore so zákonom stanovenými procesnými pravidlami a základnými zásadami civilného sporového konania. Zásadným spôsobom žalobkyňa poškodila na jej procesných právach, nakoľko na podklade svojho nezákonného procesného postupu zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobkyne zamietol bez toho, aby si vytvoril rovnocenný zákonný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov ako súd prvej inštancie.

4.5. Rozhodnutie odvolacieho súdu je aj nepreskúmateľné, keďže odvolací súd neodpovedal na žalobkyňou špecifické otázky formulované v priebehu konania, zhrnuté v jej písomných podaniach. Odvolací súd sa v napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal s tvrdeniami žalobkyne, že žalovaný konal pri jej skončení pracovného pomeru v rozpore s dobrými mravmi, keďže skutočným dôvodom dania výpovede bola sťažnosť na pracovisku. V tejto súvislosti poukázala na celý rad skutočností, z ktorých je zrejmá časová a skutková súvislosť medzi žalobkyňou podanou sťažnosťou na pracovisku v decembri 2013 a skončením pracovného pomeru výpoveďou zo strany žalovanej (č.l. 8 - 10 dovolania).

4.6. Odvolací súd sa s týmito námietkami o existenciu konkrétnych skutočností preukazujúcich súvis medzi výpoveďou a konfliktom na pracovisku, žiadnym spôsobom nevysporiadal. Len vo všeobecnosti konštatuje, že nepreukázala príčinnú súvislosť medzi sťažnosťou a výpoveďou a rozpor s dobrými mravmi a účelovosť konania žalovaného.

4.7. Ďalej uviedla, že v konaní tvrdila, že došlo k prenosu dôkazného bremena na žalovaného ako zamestnávateľa s poukazom na § 2 antidiskriminačného zákona, § 13 Zákonníka práce v spojení s § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona dôvodila tým, že aj výkon práv a povinností v súlade s dobrými mravmi zákon podriaďuje pod zásadu rovnakého zaobchádzania, z čoho následne plynie významný právny dôsledok, že aj na konanie v rozpore s dobrými mravmi platí identický procesnoprávny model ochrany oprávneného účastníka ako v prípade diskriminácie z akéhokoľvek dôvodu. Odvolací súd sa s touto jej námietkou žiadnym spôsobom nevysporiadal.

4.8. K prerokovaniu výpovede namietala arbitrárnosť rozhodnutia, že prerokovanie bolo len formálnym konaním, ktoré nesledovalo skutočnú ochranu jej práv ako zamestnanca. Odvolací súd sa k jej konkrétnym námietkam v tomto smere nijako bližšie nevyjadřil a nevysporiadal.

5. Vo vzťahu k organizačnej zmene a jej príčinnej súvislosti so žalobkyňinou nadbytočnosťou uviedla, že žalovaný v priebehu konania vysvetľoval jej nadbytočnosť rozporuplne. Žalovaný v konaní hodnoverne neobhájil a nepreukázal príčinnú súvislosť medzi údajnou organizačnou zmenou a tvrdenou nadbytočnosťou, nepreukázal, že išlo o skutočnú organizačnú zmenu a nie fiktívnu s cieľom zbaviť sa žalobkyne ako zamestnanca.

5.1. K doručeniu výpovede uviedla, že odvolací súd uzavrel otázku doručovania, tak, že výpoveď žalovaného na osobnom stretnutí zo dňa 28. januára 2023 odmietla prevziať. V konaní namietala, že výpoveď žalovaného jej nikdy nebola účinne doručená. Pritom preukázanie riadneho doručenia výpovede ako splnenia hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede pritom zaťažuje zamestnávateľa. Vo vzťahu k nedoručeniu výpovede sa s námietkami žalobkyne odvolací súd žiadnym spôsobom nevysporiadal, prekvapivo skonštatoval, že jej výpoveď bola doručená fikciou doručenia tým, že ju odmietla prevziať. Nevysporiadal sa s námietkami žalobkyne o rozpore dôkazov s ústnou výpoveďou pani F.I. pred súdom prvej inštancie ako aj o rozpore týchto dôkazov s výpoveďou pána L. Z..

5.2. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedla, že napadnutý rozsudok závisel od vyriešenia právnej otázky, či aj pri deklarovanej výpovedi zamestnávateľa, ktorá je zamestnancom namietaná z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, platí identický procesnoprávny model ochrany ako v prípade diskriminácie zamestnanca, najmä pokiaľ ide o dôkazné bremeno na strane zamestnávateľa (právna otázka 1).

5.3. V konaní žalobkyňa poukazovala na skutočnosť, že u zamestnávateľa ako zamestnanec podáva sťažnosť podľa § 13 Zákonníka práce spolu s výzvou na doplatenie dlžnej mzdy o čom svedčí stanovisko žalovanej ako zamestnávateľa z 19. júna 2014 a v ktorej žalovaný uvádza, že nárok na doplatenie mzdy jej nevznikol. Podľa žalobkyne z uvádzaných a preukázaných skutočností je v ich súhrne zrejmá časová a skutková súvislosť medzi sťažnosťou na pracovisku a skončením jej pracovného pomeru zo strany žalovaného. Tieto skutočnosti spadajú do rámca konania, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, tak ako to vyhodnotil aj súd prvej inštancie a predstavuje zneužitie práva zo strany žalovaného ako zamestnávateľa. Dôvod spočívajúci v tom, že sa žalobkyňa ohradila a podala

sťažnosť voči určitým skutočnostiam, s ktorými na pracovisku nesúhlasila a domáhala sa mzdových nárokov nepredstavujú legitímny, zákonom dovolený dôvod skončenia jej pracovného pomeru.

5.4. V tomto smere poukázala tiež na znenie § 13 ods. 3 Zákonníka práce do 31. mája 2014 a v aktuálnom znení. Ďalej tiež poukázala aj na ustanovenie § 13 ods. 6, ods. 8 a 9 Zákonníka práce a ustanovenia § 2 ods. 2 a § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona č. 365/2004 Z.z. Žalobkyňa má za to, že poukazom na citované ustanovenia Zákonníka práce a antidiskriminačného zákona, aj výkon práv a povinností v súlade s dobrými mravmi zákon podriaďuje pod zásadu rovnakého zaobchádzania. Z uvedeného potom plynie významný právny dôsledok v tom zmysle, že aj na konanie v rozpore s dobrými mravmi platí identický procesnoprávny dôvod ochrany oprávneného účastníka ako v prípade diskriminácie z akéhokoľvek dôvodu, najmä pokiaľ ide o dôkazné bremeno na strane žalovaného. Podľa názoru žalobkyne oznámila súdu skutočnosti, z ktorých sa na prvý pohľad javí, že došlo ku konaniu porušujúce dobré mravy zo strany zamestnávateľa z dôvodu, že podala sťažnosť na pracovisku, a teda k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, došlo k prenosu dôkazného bremena na žalovaného ako zamestnávateľa, ktorý bol povinný preukázať, že nekonal spôsobom porušujúcim dobré mravy.

5.5. Právnu otázku však posúdil odvolací súd zjavne inak. Podotkla, že súd sa výslovne s touto právnou otázkou nevysporiadal. tak ako to uvádza v bodoch 22. a až 26. dovolania, avšak z jeho následného záveru, že nepreukázala príčinnú súvislosť medzi sťažnosťou a skončením pracovného pomeru je zrejmé, že túto právnu otázku nevyriešil správne, nakoľko nevychádzal zo zásady obráteného dôkazného bremena. Táto právna otázka doposiaľ nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená.

6. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP - prerokovanie výpovede a skutkové vymedzenie výpovede. Napadnutý rozsudok závisel od vyriešenia právnej otázky, či žiadosť zamestnávateľa o prerokovanie skončenia pracovného pomeru výpoveďou zástupcami zamestnancov, ako aj následná samotná výpoveď daná zamestnávateľom zamestnancovi z dôvodu nadbytočnosti podľa § 63 ods. 1 Zákonníka práce, spĺňajú zákonné náležitosti ustanovenia § 61 ods. 2 druhá veta Zákonníka práce, ak v obsahu žiadosti o obsahu výpovede absentuje špecifikácia rozhodnutia zamestnávateľa o organizačnej zmene a skutkové vymedzenie tejto organizačnej zmeny.

6.1. Poukázala pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5MCdo/17/2008, 4Cdo/160/2012. Poukázala pritom na to, že vo výpovedi a žiadosti o prerokovanie výpovede nebolo rozhodnutie žalovanej o organizačnej zmene špecifikované ani dátumovo a ani číselne, ktoré by zamedzili jeho zameniteľnosti a nepreskúmateľnosti času jeho prijatia. Navyše skutkové vymedzenie organizačnej zmeny vo výpovedi spočívalo výlučne len z doslovnej legislatívnej citácie o znížení stavu zamestnancov s cieľom zabezpečiť efektívnosť práce.

6.2. Tak ako vyplýva z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce obsahuje viacero rôznych skutočností, viacero druhov organizačných zmien, v dôsledku, ktorých sa zamestnanec môže stať nadbytočným. Ak má byť výpovedný dôvod dostatočne skutkovo vymedzený tak, aby ho nebolo možné dodatočne meniť, musí zamestnávateľ pri prerokovaní výpovede zamestnanca uviesť, ktoré z viacerých možných skutočností predpokladaných skutkovou podstatou § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce nastali, a to tým, že uvedie druh organizačnej zmeny a špecifikuje rozhodnutie o organizačnej zmene, v dôsledku, ktorých sa zamestnanec stal nadbytočným. Ak teda odvolací súd posúdil právnu otázku splnenia podmienky prerokovania výpovede v zmysle § 74 zákonníka práce tak, že táto bola splnená, pričom v žiadosti zamestnávateľa o prerokovanie výpovede nebola konkretizovaná organizačná zmena, v dôsledku, ktorej sa mala stať nadbytočnou, minimálne uvedením druhu organizačnej zmeny, vyriešil túto otázku v rozpore s ustálenou pracovnoprávnou judikatúrou uvedenú v bodoch 62. a 64. tohto dovolania, nakoľko účinky prerokovania výpovede v takom prípade nenastali a prerokovanie predstavovalo len formálny úkon, keďže odborový orgán nemohol výpoveď prerokovať so skutočnou znalosťou výpovedného dôvodu. Uvedené pritom platí i pre samotný obsah výpovede.

6.3. Rozpor výpovede s dobrými mravmi (nepreukázanie príčinnej súvislosti medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou). Napokon napadnutý rozsudok závisel aj od vyriešenia právnej otázky, či je neplatnou aj výpoveď zamestnávateľa, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. V tomto smere poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2010 a 4Cdo/178/2008. Odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nakoľko napriek nepreukázaniu skutočnej organizačnej zmeny u zamestnávateľa a príčinnej súvislosti organizačnej zmeny a údajnou nadbytočnosťou zo strany

žalobcu a žalovaného ako zamestnávateľa dospel k záveru o naplnení všetkých hmotnoprávných podmienok platnosti výpovede. Uvedené zakladá danosť dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Vzhľadom na uvedené žiadala zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila aj náhradu trov dovolacieho konania.

7. K dovolaniu podal písomné vyjadrenie žalovaný. Kľúčovú otázku neplatnosti výpovede danej žalobkyni posúdil odvolací súd vecne správne, nakoľko boli splnené obligatórne predpoklady použitia výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Výpoveď žalobkyne preto spĺňa všetky zákonné a judikatúrou nastolené požiadavky pre platnosť výpovede danej zamestnávateľom pre jeho nadbytočnosť vzhľadom na písomné rozhodnutie zamestnávateľa s cieľom zabezpečiť efektívnosť práce.

7.1. Vecnú správnosť a zákonnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nepriamo potvrdzuje aj skutočnosť, že v skutkovo a právne analogickom súdnom spore rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci 4Cdo/131/2021 zo dňa 28. marca 2023. Ďalej žalovaný uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu vyjadreným v bode 17. rozsudku. Navrhol preto, aby v rámci dovolacieho prieskumu riešil len tie dovolacie námietky žalobkyne, ktoré sa týkajú dôvodov neplatnosti skončenia jej pracovného pomeru, ktoré žalobkyňa uviedla vo svojej žalobe a to námietky týkajúce sa doručovania výpovede a doručovania výpovede v údajnej ochrannnej dobe, s ktorými sa odvolací súd preskúmateľne vysporiadal v bodoch 19.1., 19.2. a 19.3. rozsudku. Žalovaný ďalej mal za to, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa všetky zákonné kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 393 ods. 2 CSP.

7.2. Žalovaný tvrdí, že dovolanie žalobkyne je procesne neprípustné v časti uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nakoľko právna otázka 1. odvolacím súdom riešená a rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od vyriešenia právnej otázky 1. ale od vyriešenia otázky, či boli splnené všetky zákonné podmienky stanovené pre platnosť výpovede zamestnávateľa v zmysle § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce.

7.3. Ďalej poukázal aj na neprípustnosť uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Žalovaný ďalej poukázal aj na to, že je nedôvodný uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. V prípade, že najvyšší súd dospeje k záveru, že dovolanie žalobkyne je procesne prípustné, ak na základe meritorneho prieskumu navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť podľa § 449 a § 450 CSP a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z týchto dôvodov.

8.1. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa, rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8.2. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8.3. Dovolaateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.4. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces, b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred nimi využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným

výkladom, všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s ich vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 25/03).

8.5. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdov spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.6. Podľa § 384 ods. 1 až 4 CSP ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

(2) Odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich nevykonal súd prvej inštancie, hoci ich strana navrhla.

(3) Odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366.

(4) Aj bez návrhu môže odvolací súd vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky.

8.7. Podľa § 385 ods. 1 a 2 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

(2) Ak odvolací súd nariadi pojednávanie, na jeho začiatku podá predseda alebo poverený člen senátu správu o doterajšom priebehu konania. Potom sa vyjadria strany a iné subjekty konania a prednesú svoje návrhy.

8.8. Dovolateľka namietala, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nezákonný a arbitrárny, pričom zjavným dôsledkom nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu bolo žalobkyni znemožnené uskutočňovať jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Poukázala na jej právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako aj na tú skutočnosť, že odvolací súd v bode 8. rozsudku konštatoval, že zopakoval dokazovanie oboznámením podstatného obsahu spisu, pričom oboznámenie podstatného obsahu spisu rozhodne nepredstavuje zopakovanie alebo doplnenie dokazovania, toto spadá len pod splnenie povinnosti podať správu o doterajšom priebehu konania v zmysle § 385 ods. 2 CSP. Vzhľadom na princíp bezprostrednosti, priamosti a ústnosti v konaní pred súdom, nemôže ako zopakovanie alebo doplnenie dokazovania obstať len prehodnotenie dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie na základe oboznámenia obsahu spisu. Odvolací súd dospel k skutkovým záverom, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi skončením pracovného pomeru a podaním sťažnosti na pracovisku, výpoveď bola žalobkyni riadne doručená na základe fikcie doručenia v dôsledku toho, že ju odmietla prevziať a že výpoveď žalobkyne bola riadne prerokovaná so zástupcami zamestnancov.

8.9. Ak po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dôjde k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie vykonané prvoinštančným súdom zopakuje. Táto povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. O nové hodnotenie dôkazov ide tam, kde odvolací súd má iný názor na spoľahlivosť dôkazného prostriedku. Od počiatku bolo v judikatúre opakovane zdôrazňované, že ak sa chce odvolací súd odchýliť od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie na základe dokazovania, výsluchom svedkov, prípadne listinných dôkazov, musí výsluch svedkov bezprostredne sám opakovať. Rovnako to platí aj pre dôkaz vykonaný výsluchom strany, prečítaním listiny alebo jej oboznámením, oboznámením odborného vyjadrenia alebo znaleckého posudku alebo výsluchom znalca. Ak by tak neurobil chýbali by mu náležité podklady na vyhodnotenie týchto dôkazov, založené napríklad na ich priamom vnímaní. Ak sa teda odvolací súd mohol odchýliť od skutkových zistení, ktoré súd prvej inštancie čerpal z výpovedí strán alebo svedkov, ktorí boli prvoinštančným súdom vypočutí na

pojednávani, musí dôkazy priamo vykonané súdom prvej inštancie opakovať, prípadne doplniť. Pokiaľ by sa odvolací súd mienil odchýliť od skutkových zistení urobených súdom prvej inštancie, na základe svedeckého dôkazu vykonaného pred súdom prvej inštancie je nutné, aby dôkazy svedecké sám opakoval a pripravil si tak rovnocenný podklad pre prípadné odlišné zhodnotenie svedeckého dôkazu. Tak isto v prípade, že súd prvej inštancie dôkaz síce vykonal, avšak ho nehodnotil, napríklad, pretože skutočnosti z neho vyplývajúce nepovažoval za relevantné, a teda by z neho nevyvodil žiadne skutkové zistenia, nemôže odvolací súd tento dôkaz využiť, pokiaľ ho nevykoná znova rovnakým spôsobom sám. Odvolací súd musí zopakovať aj dôkazy súdom prvej inštancie opomenuté, ak sa súd prvej inštancie dopustil pochybenia pri hodnotení dôkazov podľa zásad uvedených v § 191 CSP, ak o určitej skutočnosti síce vykonal niekoľko dôkazov, avšak hodnotil iba niektoré z nich a ostatné opomenul a nevysporiadal sa s nimi napriek tomu, že by z nich mohli vyplynúť iné skutkové zistenia. Ak by sa odvolací súd odklonil od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez toho, aby rešpektoval povinnosť na zopakovanie alebo doplnenie dokazovania, zasiahol by do ústavne zaručeného práva účastníka konania na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy, do obsahu ktorého patrí aj to, že odvolací súd sa môže odchýliť od skutkového stavu zisteného prvoinštančným súdom len po doplnení alebo opakovaní dokazovania, z ktorého výsledku oprávnenému súdu umožnia vlastné, prípadne odlišné skutkové hodnotenie dôkazov.

8.10. Ako vyplýva zo súdneho spisu, odvolací súd nariadil dve odvolacie pojednávania (dňa 28. júna 2023 a 19. júla 2023), predvolal právnych zástupcov strán sporu, pričom na pojednávaní dňa 28. júna 2023 predsedníčka senátu podala správu o doterajšom priebehu konania a oboznámila v rozsahu uvedenom v zápisnici z pojednávania tam uvedené dôkazy a vyjadrenia strán sporu a na základe takto zopakovaného dokazovania (spočívajúceho nielen v listinných dôkazoch, ale aj vo výsluchoch pomerne veľkého počtu svedkov), keď potom dospel k záveru, že žalovaný v konaní vyprodukoval celú skupinu dôkazov na svoju obranu a uniesol dôkazné bremeno ohľadom splnenia zákonných podmienok pre platnú výpoveď, ktorú dal žalovaný žalobkyni v zmysle § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, teda pre nadbytočnosť v dôsledku prijatého rozhodnutia o organizačnej zmene. Uviedol, že súd prvej inštancie síce aplikoval správnu právnu normu, ale ním zistený skutkový stav nedáva podklad pre taký výklad ustanovenia § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce ako k nemu dospel prvoinštančný súd. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného o organizačnej zmene je simulované a jedná sa o fiktívnu organizačnú zmenu s cieľom zbaviť sa žalobkyne, a preto považoval organizačnú zmenu za účelovú a v rozpore s dobrými mravmi. Dovolací súd potom z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové závery ako súd prvej inštancie, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil bez toho, aby vo veci vykonal, zopakoval v potrebnom rozsahu dokazovanie, t. j. odvolací súd vykonal dokazovanie iba prečítaním listín, tak ako je vyššie uvedené, bez zopakovania výsluchu svedkov, resp. strán sporu. Ak sa však odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvej inštancie na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP sám v potrebnom rozsahu zopakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné skutkové hodnotenie dôkazov, v zmysle § 191 CSP. Len takýto postup je v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného sporového konania, preto lebo súd prvej inštancie vychádzal z toho právneho záveru, že zo strany žalovaného došlo k diskriminácii žalobkyne pri danej výpovedi, pričom vychádzal z výpovede svedkyne p. G., ktorej preradenie z Košíc do Rožňavy vyvolalo celý sled ďalších udalostí, pretože ako žalobkyňa tak aj svedkyňa p. G. sa cítili konaním žalovaného dotknuté, a preto požiadali o prešetrenie preradenia svedkyne, čo v konečnom dôsledku podľa súdu prvej inštancie viedlo k výpovedi z organizačných dôvodov žalovaného voči žalobkyni, avšak na druhej strane súd prvej inštancie v bode 32. svojho rozhodnutia konštatuje, že svedkyňa p. F. uviedla a potvrdila, že ju síce výpoveď zaskočila avšak na druhej strane svedkyňa p. F. prevzala pracovnú náplň žalobkyne. V bode 37. rozsudku súdu prvej inštancie sa ďalej konštatuje, že po ukončení pracovného pomeru so žalobkyňou došlo k prerozdeleniu jej činnosti medzi p. F.Ú., p. N. a riaditeľku WUC Košice 2.

8.11. Je síce pravdou, že odvolací súd v prejednávanej veci vytýčil dve pojednávania, na ktorom zopakoval dokazovanie čítaním listinných dôkazov (bez zopakovania dokazovania výsluchom svedkov a strán sporu), avšak takto zopakované dokazovanie nepostačuje k tomu, aby bolo možné konštatovať unesenie dôkazného bremena zo strany žalovaného o organizačnej zmene, z ktorej vyplýva nadbytočnosť žalobkyne a vyvrátiť tým tvrdenie súdu prvej inštancie o prípadnej simulácii takejto zmeny

s cieľom zbaviť sa žalobkyne, a teda, že by sa malo jednať o konanie v rozpore s dobrými mravmi, tak ako to žalobkyňa namietala vo svojej žalobe.

9. Ak súd alebo iný orgán koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v článku 46 ods. 1 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších ústavných zákonov inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom porušuje ústavou zaručené právo na súdnu alebo inú právnu ochranu. Obsah základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdov, ktoré je v rozpore so zákonom, je v zásade porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). Aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“) vyplýva, že odvolací súd musí zopakovať dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, ak vykonané dôkazy mali byť podľa názoru odvolacieho súdu hodnotené odlišne ako sa stalo v konaní pred súdom prvej inštancie. Podstatou zistenia skutkového stavu veci je úsudok, záver sudcu, resp. senátu o tom, ktoré z rozhodujúcich sporných skutočností sú pravdivé, t. j. ktoré z nich bude považovať za dokázané, až súhrn týchto skutočností vytvára zistený skutkový stav (II. ÚS 387/2012, II. ÚS 400/2009, II. ÚS 506/2009, II. ÚS 506/2013). Z tohto potom následne vyplýva, že odvolací súd dospel k odlišným skutkovým zisteniam ako prvoinstančný súd bez vykonania vlastného dokazovania alebo jeho zopakovania v odvolacom konaní, čím znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného v článku 46 a nasledujúcich ústavy a článku 6 ods. 1 dohovoru.

9.1. Dovolací súd mal preto za preukázané, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Dovolací súd ďalej dodáva, že v odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami (najmä aj podstatnými námietkami žalobkyne a žalovaného) a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval, a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

9.2. Rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je potom ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2018, 5Cdo/241/2019, 6Cdo/591/2022, 7Cdo/212/2022, 8Cdo/137/2015).

9.3. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP), ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie môže podľa povahy vec vrátiť odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaví konanie, prípadne postúpi vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP).

9.4. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd v zmysle § 449 ods. 1 a § 450 CSP zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. júla 2023 sp. zn. 15CoPr/5/2022 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň dovolací súd poukazuje aj na to, že v obdobnej veci sp. zn. 5Cdo/9/2023 zo dňa 25. septembra 2024 Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol rovnako, pričom uvedená skutočnosť musí byť stranám sporu a ich právnym zástupcom známa.

10. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd postupom podľa § 453 ods. 3 CSP.

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.